

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

ANTALYA İLİ

2023 YILI SONUÇ RAPORU

2023 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ANTALYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ANTALYA İLİ 2023 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan:

Zahide YILMAZ

İsmail Ozan BAĞLAN

Bu Rapor, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŐ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŐ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Süleyman HATUNOĞLU-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Őerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

SUNUŞ

Dünyanın en genç nüfusuna sahip ülkelerinden biriyiz. Bu sebeple ülkemiz için istihdam en hassas konuların başında gelmektedir. Ülkemiz kalkınma ve istikrar politikaları istihdam odaklı şekillenmektedir. Ulusal istihdam politikasının oluşturulması ve doğru politikaları geliştirebilmek için işgücü piyasasının iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle işgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı şekilde analiz etmek ve yorumlamak, istihdamın korunması işsizliğin azaltılması ve işgücü piyasasında yer alan aktörlerin doğru ve sağlıklı yönlendirilmesi için oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasasına ait veriler, İŞKUR İl Müdürlükleri tarafından yılda bir kez yapılan piyasa araştırması sonucunda derlenmektedir. Etkili bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirme amacıyla çalışan İŞKUR, bu çerçevede hazırlanan İşgücü Piyasası Araştırma Raporuyla, işgücü piyasalarının geniş perspektifli fotoğrafını çekmekte, istihdamın tüm aktörlerine kapsamlı bilgiler ve ipuçları sunmaktadır.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2023 yılı “İşgücü Piyasası Araştırma Raporu”, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İŞKUR İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığı koordinatörlüğünde Kurum personeli aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Ayrıca; İşgücü Piyasası Araştırma Raporu, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarında yerel düzeyde yapılacak mesleki eğitim programlarının belirlenmesinde kullanılan temel kaynaklardandır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Araştırma çalışmasının İŞKUR ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, çalışmaya katkıda bulunan tüm işverenlerimize, bu araştırmanın hazırlanmasında ve derlenmesinde emeği geçen Merhum İl Müdürü Vekilimiz Mustafa Akgül’ü de saygı ile anarak emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Hulusi ŞAHİN
Antalya Valisi

ÖN SÖZ

İşgücü piyasasının talep ve ihtiyaçlarının doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, işsizlikle mücadele sürecini daha etkin bir şekilde yürütebilmek ve etkin istihdam politikaları oluşturabilmek için, işgücü piyasasının arz ve talep yönleriyle detaylı bir şekilde ele alınması işgücü piyasası analizlerinin, bölgesel, hatta iller bazında farklılıklarının belirlenerek, yerel mekanizmalara işlerlik kazandırılması, kısa, orta ve uzun vadeli projeksiyonların oluşturulması ve uygulanan politikaların etkisinin incelenmesi ile mümkün olmaktadır. Bu analizler aynı zamanda bölgesel kalkınmanın da önemli bir parçasını oluşturur. Bu bağlamda işgücü piyasası analizleri; işgücü piyasasına yönelik verilerin dışında, bölgenin sosyo-ekonomik görünümünü ve bunların işgücü piyasası ile nasıl ilişkilendirileceği hakkında tahminler yapabilmeyi mümkün kılar. İşgücü Piyasası Analizi sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Dolayısıyla İşgücü Piyasası Analizleri gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da etkili çalışmalardan en önemlisidir.

Bu çalışma ile ulaşılmak istenen temel hedefler, Antalya il sınırları içerisinde sektörel bazda işgücü piyasasına ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, ihtiyaç duyulan işgücünü tespit etmek, mevcut istihdamdaki artış ve azalış oranları ile temininde güçlük çekilen meslek ve pozisyonları belirlemek, istatistik veriler ışığında İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarına rehberlik etmek ve mesleki eğitim faaliyetlerine yön vermektir.

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırmasının; ülkemize, ilimize ve ilgili tüm taraflara yararlı olmasını diler, bu çalışmaya fiilen katılım sağlayan başta İş ve Meslek Danışmanları olmak üzere tüm İl Müdürlüğümüz çalışanlarına özverili çalışmaları nedeniyle ve araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize teşekkür eder, Antalya İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarının ilimiz ve tüm ilgililer için hayırlı olmasını temenni ederim.

Lutfi GÜLEÇ
Antalya Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdür V.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	ii
ÖN SÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ	4
1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	4
1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	4
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	6
1.3.1. Açık İş İlanları.....	6
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	7
1.3.3. Kayıtlı İşsiz.....	8
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	9
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
2.2. AÇIK İŞLER.....	26
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM).....	32
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	35
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	38
KAYNAKÇA	41
EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU.....	42

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri.....	4
Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri.....	5
Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri.....	5
Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler.....	6
Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler.....	8
Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları.....	11
Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek.....	12
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı.....	16
Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları.....	24
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları.....	25
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı.....	26
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	29
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	30
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları.....	30
Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası.....	31
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler.....	32
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları.....	33
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek.....	34
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı.....	36
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi.....	36
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler.....	37

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları	6
Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları	7
Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	9
Şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı.....	17
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%).....	18
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%).....	19
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı.....	20
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı.....	21
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı	22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı	22
Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri.....	23
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı	23
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	24
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi	27
Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları	28
Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	28
Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	29
Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	33
Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	34

KISALTMALAR

AİPP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde gerçekleşen Pazarcık ve Elbistan merkezli iki büyük deprem, dünya genelinde benzerine nadir rastlanan bir örnek teşkil etmiştir. Bu depremler on bir ilde etkili olmuş ve yaklaşık 13,5 milyon vatandaşımızın yaşadığı geniş bir bölgede ciddi bir yıkıma neden olmuştur. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremlerin, sosyal, beşerî ve iktisadi hayata önemli etkileri olduğu açıktır.

Türkiye büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 5,9 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2023 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşılmış, işsizlik oranı ise tek haneli seviyelere gerilemiştir.

Dinamik bir yapıya sahip olan işgücü piyasasının en etkili aktörü olarak faaliyet gösteren Kurumumuz, işgücü piyasasındaki gelişmeleri doğru bir şekilde takip etmek amacıyla sağlıklı ve güvenilir veri üretme çabalarını özveri ile sürdürmektedir. İşgücü piyasasını etkileyebilmek adına, piyasanın doğru bir şekilde analiz edilmesinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Kurumumuz, doğru istihdam politikalarının belirlenmesi, işgücü piyasasıyla ilgili gerekli önlemlerin alınması ve işgücü piyasasının yakından takip edilebilmesi için işgücü piyasası araştırmaları etkili bir şekilde yürütülmektedir.

İşsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması hedefiyle yerel ve ulusal istihdam politikalarının oluşturulması, işgücü piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketliliğinin izlenebilmesi, güncel, güvenilir ve bilimsel bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. İşgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak adına 2007 yılından itibaren periyodik olarak her yıl 81 il düzeyinde İşgücü Piyasası Araştırması yürütülmektedir. Ayrıca işgücü piyasasının eğilimlerini ve öncelik alanlarını tespit edebilmek amacıyla belirlenen güncel konularda her yıl tematik araştırmalar da gerçekleştirilmektedir.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayımlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan hanehalkı işgücü araştırması ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise Türkiye İş Kurumu'nun idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Antalya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2023 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 3.973 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Antalya ilinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 471 bin 274 kişi olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 306 bin 877 çalışan erkeklerden, 164 bin 877 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri için açık iş oranı yüzde 1,9 olup, Antalya ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 11,1 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, en fazla açık işin Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 2 bin 406 kişilik açık iş mevcuttur. Antalya ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu “Nitelik Gerektirmeyen Meslekler” meslek grubudur. İl genelinde açık işler içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 40,6 düzeyindedir.

Antalya ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Antalya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada “Bulaşıkçı (Stevard)” mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise “Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi” mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1’i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Antalya ilinde net istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 13,4 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2 iken bu oran Antalya ilinde yüzde 4,1 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla “2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Antalya İli Sonuç Raporu” hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Covit 19 salgını, enflasyonist baskı, Ukrayna-Rusya başta olmak üzere yaşanan savaşlar ve riskler, iklim değişikliğinin yarattığı maliyetler sosyo-ekonomik anlamda birçoğ dünya ülkesini etkilemiş; hissedilen en büyük etki de işgücü piyasasında görölmüştür.

Bu nedenle ülke ekonomisinin en önemli dinamiklerinden olan işgücü piyasasına ait veriler kalkınma programlarında ve istihdam politikalarının şekillenmesinde olduğa büyük bir önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması Antalya İli 2023 Yılı Sonuç Raporu, işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2023 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması olduğa önemlidir.

İşgücü Piyasası Araştırması Antalya İli Sonuç Raporu, il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünölen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün, piyasaya sundukları emeğin ve piyasadaki beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek olduğa önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum Türkiye İş Kurumu’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca Kurum’a değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2023 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşölerek) gerçekeştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürölmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2023 yılı için Antalya ilinde (5 Haziran -14 Temmuz 2023) tarihleri arasında saha çalışması gerçekeştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin sonuç raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Antalya ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ

1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Araştırması, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının arz yönünün özellikleri hakkında bilgi veren temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında birinci ve ikinci düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayımlanmaktadır. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	2.653	1.307	1.346
İşgücü (Bin Kişi)	1.526	548	978
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	1.385	483	902
İşsiz (Bin Kişi)	141	65	77
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	1.126	759	367
İşgücüne katılma oranı (%)	57,5	41,9	72,7
İstihdam oranı (%)	52,2	37	67
İşsizlik oranı (%)	9,2	11,8	7,8

Kaynak: TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

Antalya ilinin dâhil olduğu ikinci düzey Türkiye istatistiki bölge birimleri sınıflandırması TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre, bölgemizde 15 yaş ve üzeri nüfus 2 milyon 653 bin kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 57,5 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2022 yılında bölgemizde yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayımlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4A sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	37.578	37.578
2-3 Kişi	26.816	63.507
4-6 Kişi	14.710	70.322
7-9 Kişi	6.207	48.502
10-19 Kişi	6.645	87.947
20-29 Kişi	1814	43235
30-49 Kişi	1.361	50.927
50-99 Kişi	895	61.998
100-249 Kişi	613	96.654
250-499 Kişi	281	95.005
500-749 Kişi	67	40.197
750-999 Kişi	21	17642
1000+ Kişi	24	35.150
Toplam	97.032	748.664

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Ülkemizde, 4A zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde 1 ila 9 çalışanı olan işyerlerinin yoğun bir şekilde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, benzer bir şekilde Türkiye genelinde de gözlemlenmektedir.

Antalya ilinde 2023 yılı ekim dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4A sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 97 bin 32'dir. Bu işyerlerinde toplam 748 bin 664 kişi, 4A sigortalı çalışan olarak istihdam edilmektedir. 1 ila 9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 87,9 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı bin 6 iken bu işyerlerinde toplam 284 bin 648 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	97.032
Kamu	1001
Özel	96.031
Sigortalı Sayısı	748.664
Kamu	53.281
Özel	695.383
Erkek	472.519
Kadın	276.145
Ortalama Aylık Kazanç	₺20.531,34
Kamu	₺26.278,56
Özel	₺20.034,46
Erkek	₺21.223,77
Kadın	₺19.369,63

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Antalya ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla bildirim yapılmış 4A zorunlu sigortalı sayısı toplam 748 bin 664 kişi iken kadın sigortalı sayısı 276 bin 145 kişidir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4A zorunlu

sigortalı oranı yüzde 7,1 iken özel sektörün payı yüzde 92,9 seviyesindedir. 4A zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 20 bin 531 TL'dir. Antalya ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla erkek sigortalıların ortalama kazancı kadın sigortalıların kazancından yüksektir.

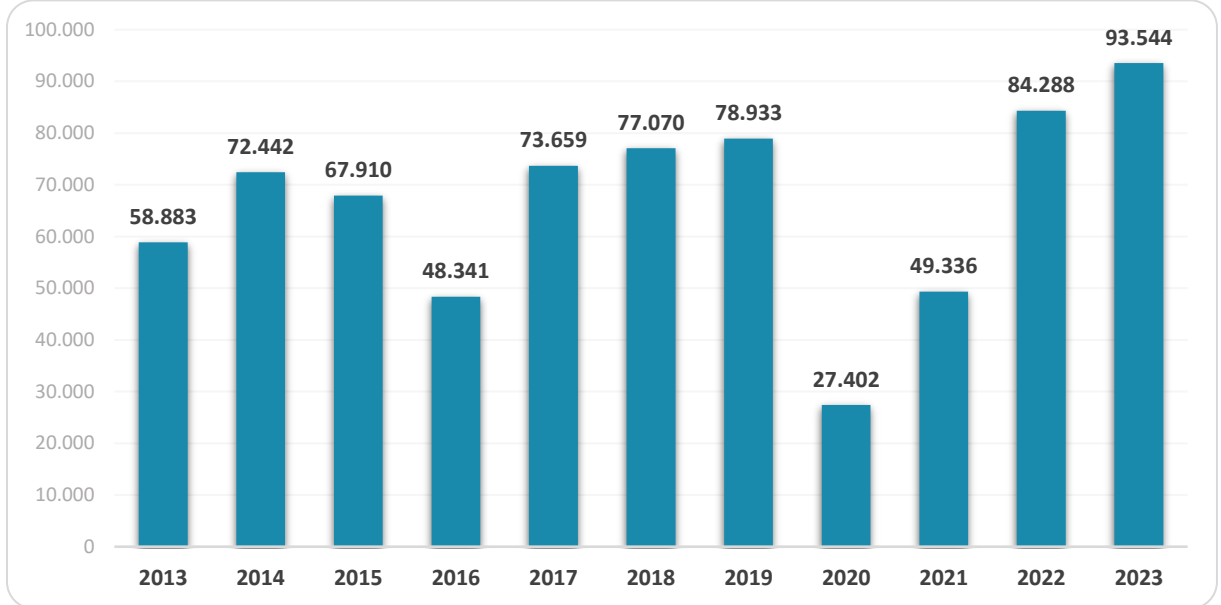
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler, işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedir.

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	27.977
Beden İşçisi (Genel)	15.005
Market Elemanı	4.841
Temizlik Görevlisi	3.222
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	1.760
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.686
Garson (Servis Elemanı)	1.534
Şoför-Yük Taşıma	1.288
Bulaşıkçı (Steward)	961
Ön Muhasebeci	932

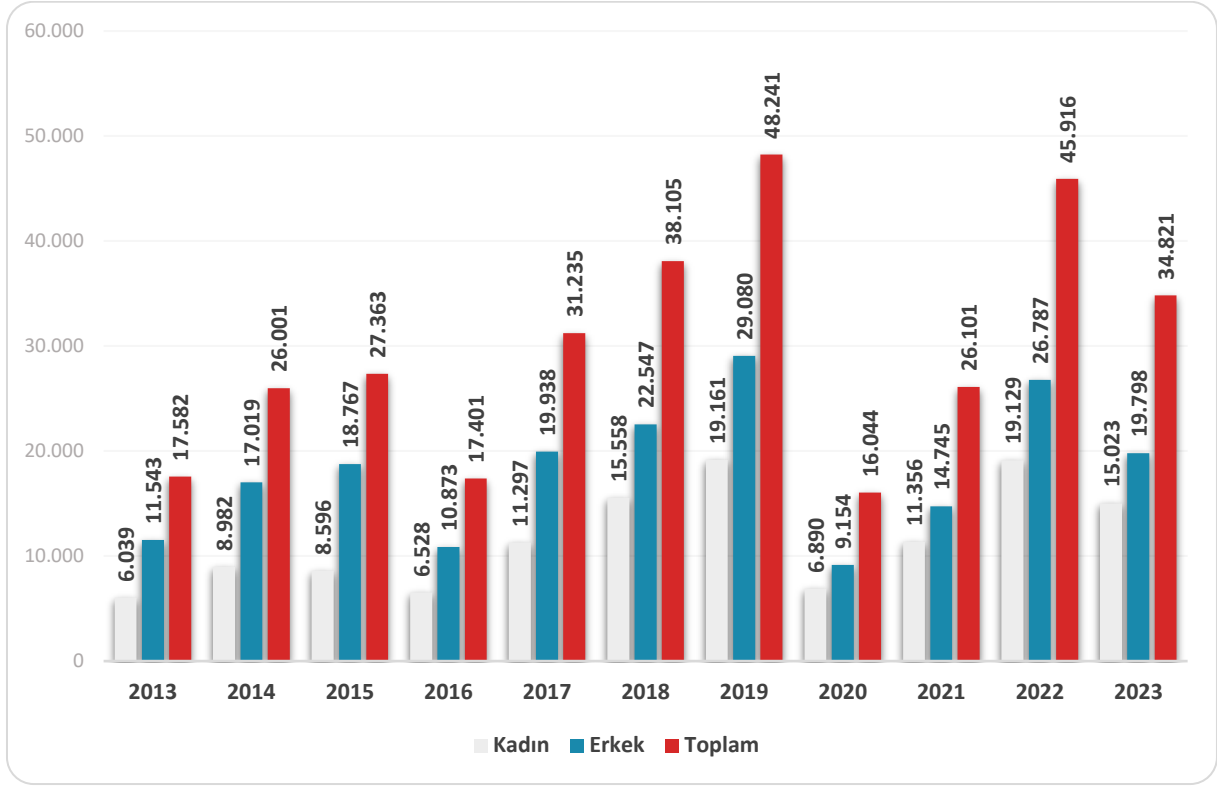
Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Antalya ilinde 2023 yılında 93 bin 544 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 27 bin 977 açık iş ile turizm ve otelcilik elemanı mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 29,9 seviyesindedir. Bu mesleği beden işçisi (genel) ve market elemanı meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması, sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Deprem sonrası dönemde özellikle depremden etkilenen bölgelerde Kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme verilerinde azalma gözlemlenmiştir. Şekil 2'de yıllar itibarıyla Kurumun Antalya ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülmektedir.

Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

İŞKUR'un, işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. 2023 yılında ilimizde 34 bin 821 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 43,1 seviyesindedir.

Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	22.926
Market Elemanı	3.857
Beden İşçisi (Genel)	1.029
Akrobat	649
Temizlik Görevlisi	531
Garson (Servis Elemanı)	492
Tur Operatörü	410
Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	410
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	401
Satış Danışmanı / Uzmanı	359

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

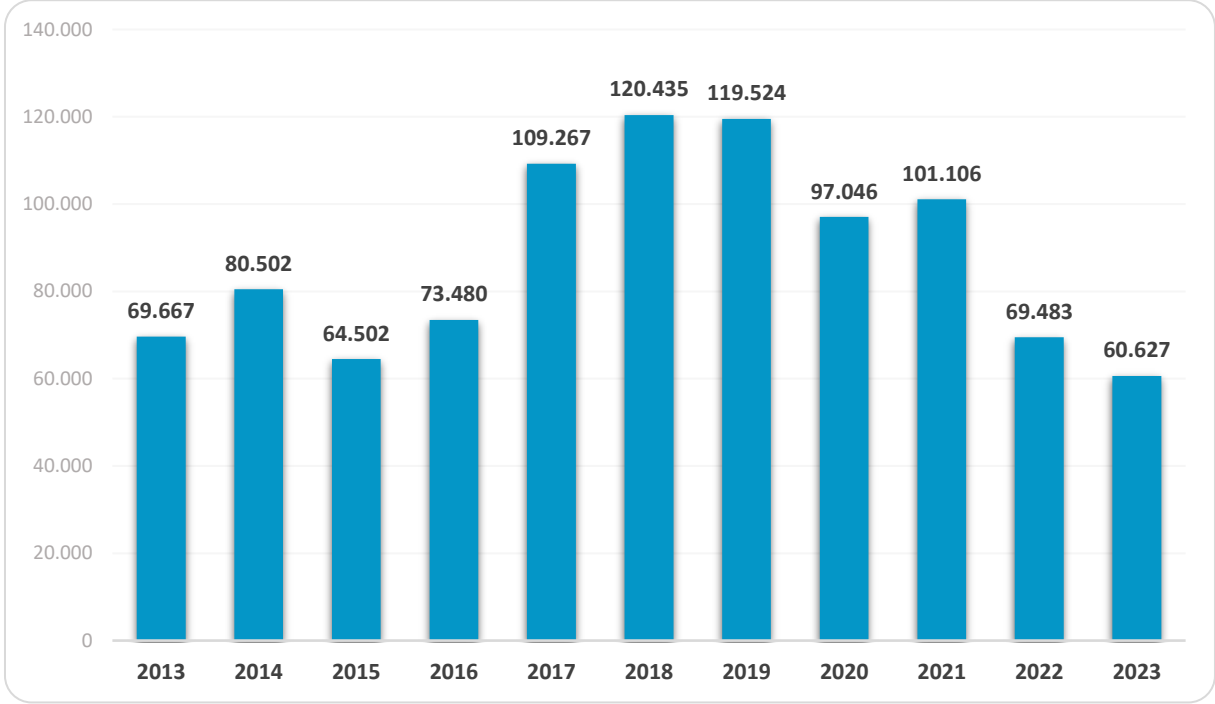
Antalya ilinde 22 bin 926 kişilik işe yerleştirmeye turizm ve otelcilik elemanı mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 65,8 paya sahiptir. Bu mesleği market elemanı ve beden işçisi (genel) takip etmektedir.

1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz, halihazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılı sonu itibarıyla Antalya ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 60 bin 627 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 53,2; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 19,3 seviyesindedir.

Antalya ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında temizlik görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Antalya ilinde Kuruma kayıtlı 5 bin 403 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 8,9 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla turizm ve otelcilik elemanı ile beden işçisi (genel) meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihli 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayımlanmış, 20 Ocak 2024 tarihli 32435 sayılı resmi gazetede ise Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile aktif işgücü piyasası programlarında güncelleme yapılmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır. Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktadır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile İEP açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az yüzde 60'ını 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının yüzde 30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 653,93 TL, öğrenci(tam)¹ 653,93 TL, öğrenci(kıst)² 490,45 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 326,97 TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 719,32 TL cep harçlığı ödenmektedir.

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

¹ Öğrenci(tam): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar hariç herhangi bir öğrencilik statüsü (açık eğitim ve uzaktan eğitim de dâhil olmak üzere) bulunan katılımcılar

² Öğrenci(kıst): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az yüzde 60'ını 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır.

Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	3.855	2.144	1.711
2014	2.067	1.044	1.023
2015	5.735	2.856	2.879
2016	15.984	7.205	8.779
2017	25.218	11.259	13.959
2018	16.603	8.038	8.565
2019	21.616	10.046	11.570
2020	10.628	5.211	5.417
2021	10.178	5.456	4.722
2022	5.240	2.451	2.789
2023	418	227	191

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılında ilimizde düzenlenen 150 aktif işgücü programına toplamda 418 kişi katılmıştır. Katılımcıların içinde kadınların oranı yüzde 54,3 iken, erkeklerin oranı yüzde 45,7 seviyesindedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek

Meslek	AİPP Yararlanıcı Sayısı
Garson (Servis Elemanı)	97
Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	67
Aşçı Yardımcısı	51
Aşçı	18
Uçuş Hareket Memuru	15
Arge Elemanı	13
El Yapımı Sabun İmalatçısı (Geleneksel Yöntemlerle)	12
Büro Memuru (Genel)	12
Barmen-Barmaid	9
Servis Komisi	7

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Antalya ilinde 2023 yılında açılan aktif işgücü piyasası programları arasında en fazla yararlanıcı sayısına sahip olan program yüzde 23,2 ile garson (servis elemanı)'dur. Garsonu yüzde 16 ile hava limanı yolcu hizmetleri görevlisi ve yüzde 12,2 ile aşçı yardımcısı programları izlemektedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelikle birlikte işbaşı eğitim programlarında sektör şartı kaldırılmış ve yararlanma şartları daha esnek hale getirilmiştir. Bu nedenle, 2024 yılında program çeşitliliğinin ve yararlanıcı sayılarının artması beklenmektedir.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, Banka sandıklarına tabi sigortalılar İşsizlik Sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasanın belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisi hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda

www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; İşsizlik Ödeneği, Genel Sağlık Sigortası Primleri, bir iş bulma ve Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri kurum tarafından sunulmaktadır.

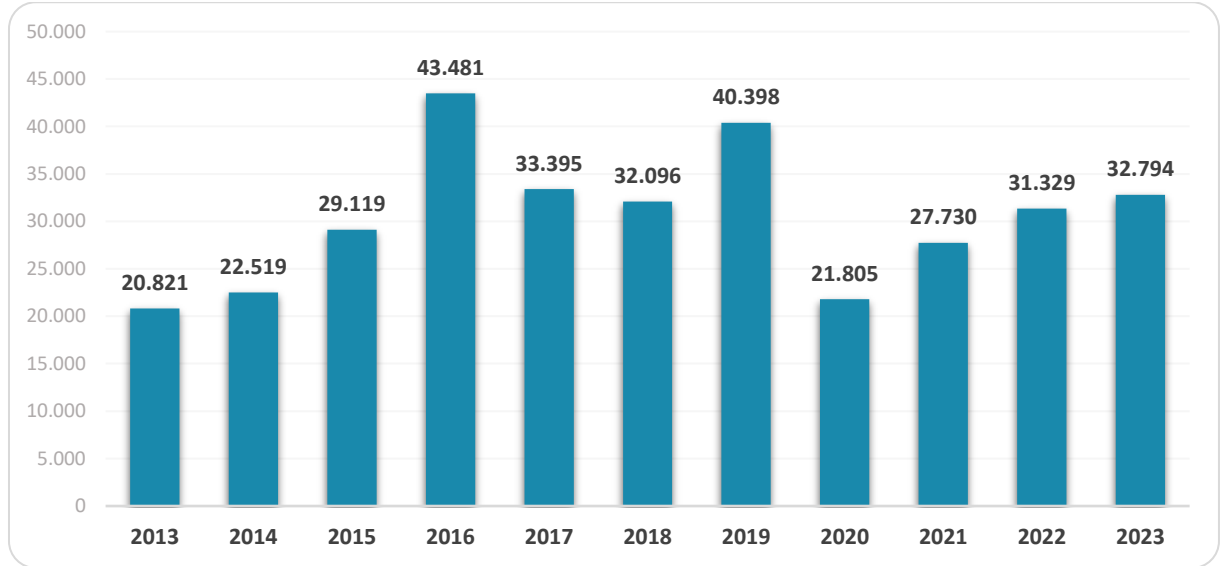
Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Antalya ilinde 2023 yılında 32 bin 794 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde 86 bin 41 işyeri ile 2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işyerleri seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işyerleri ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Antalya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması, işyerleri ve mevcut istihdam üzerinde odaklanacaktır. Bu kapsamda, işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumları ve hangi tür hizmetlerden faydalandıkları, işyerlerinin ihracat ve Ar-Ge çalışmaları yapma durumları, vardiyalı, part-time ve uzaktan çalışma uygulamaları yapıp yapmadıkları, E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapma durumları ve engelli personel istihdamı gibi konular üzerinde durulacaktır. Bu bilgiler, Antalya ilindeki işgücü piyasasının genel görünümü ve dinamikleri hakkında önemli bir perspektif sunacaktır.

Çalışma kapsamında Antalya ilinde 3.973 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 471 bin 274 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Antalya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Antalya ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı

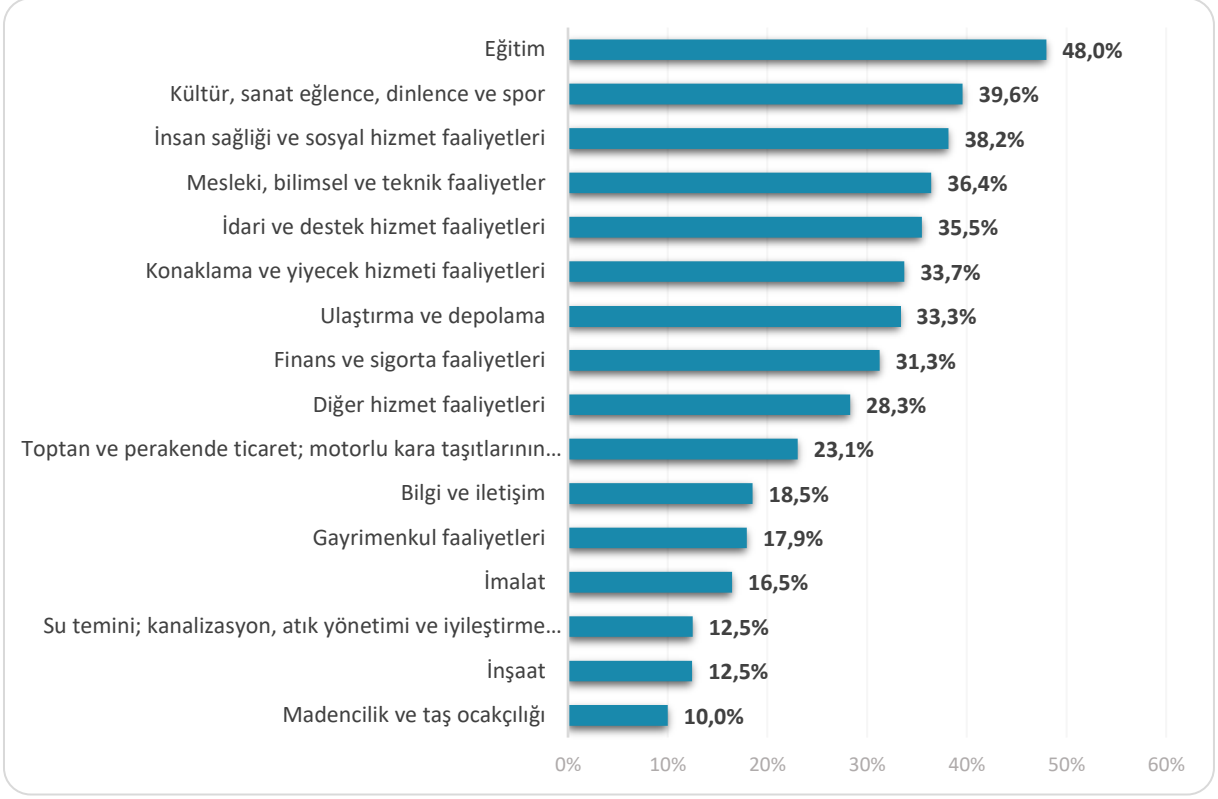
Sektör	İşyeri Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	868
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	860
İmalat	547
İnşaat	536
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	296
Ulaştırma ve depolama	173
Eğitim	150
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	132
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	119
Diğer hizmet faaliyetleri	107
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	49
Gayrimenkul faaliyetleri	39
Bilgi ve iletişim	27
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	24
Madencilik ve taş ocaklığı	20
Finans ve sigorta faaliyetleri	16
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9
Genel Toplam	3.973

Antalya ilinde toptan ve perakende ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında yer alan işyerlerinin içinde, toptan ve perakende ticaret sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 21,8 olarak belirlenmiştir. Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında, 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içinde toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin oranı yüzde 19 seviyesindedir. Antalya ilinde toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İlimizde, toptan ve perakende ticaret sektörünün ardından en fazla sayıda işyeri, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında, imalat sektöründeki işyerlerinin ülkemizdeki genel payı yüzde 34,1 ile ilk sırada iken, Antalya ilinde imalat sektörünün payı yüzde 13,8 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Antalya ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri içinde toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile imalat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin toplam oranı yüzde 57,3 seviyesindedir.

Araştırmaya dahil olan sektörler içinde en az sayıda işyeri, finans ve sigorta faaliyetleri ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerindedir. Ancak, bu tablo incelenirken Antalya ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerlerinin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

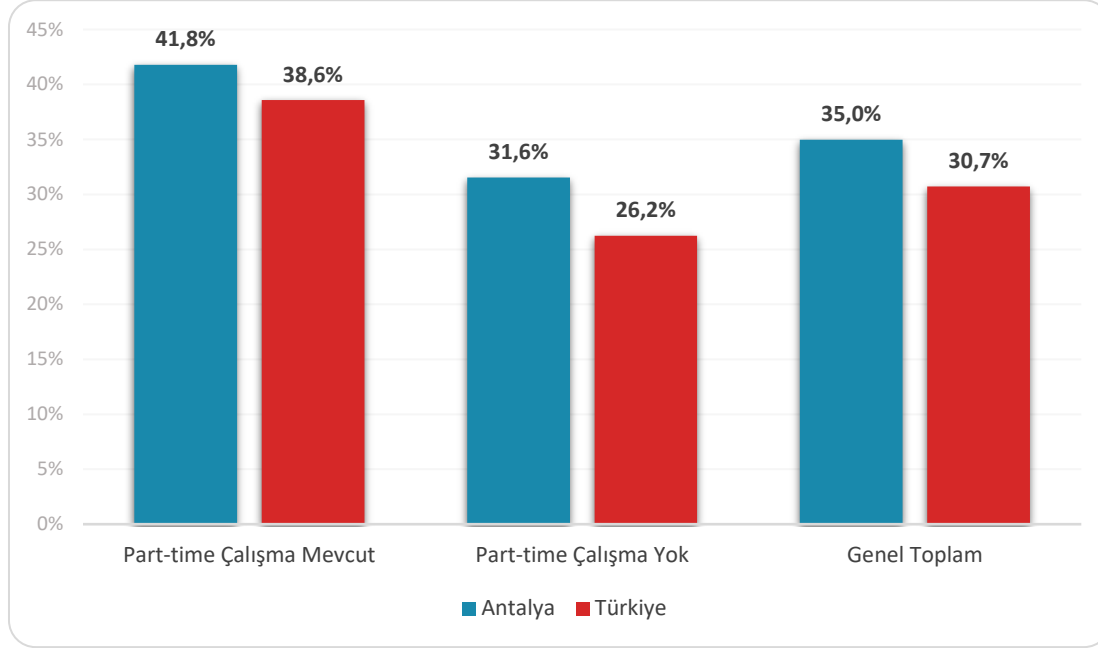
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Antalya ili genelinde part-time çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 26,4 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 48'inde part-time çalışan istihdam etmektedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü yer almaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin içinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 39,6'dır. Üçüncü sırada ise yüzde 38,2 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü bulunmaktadır.

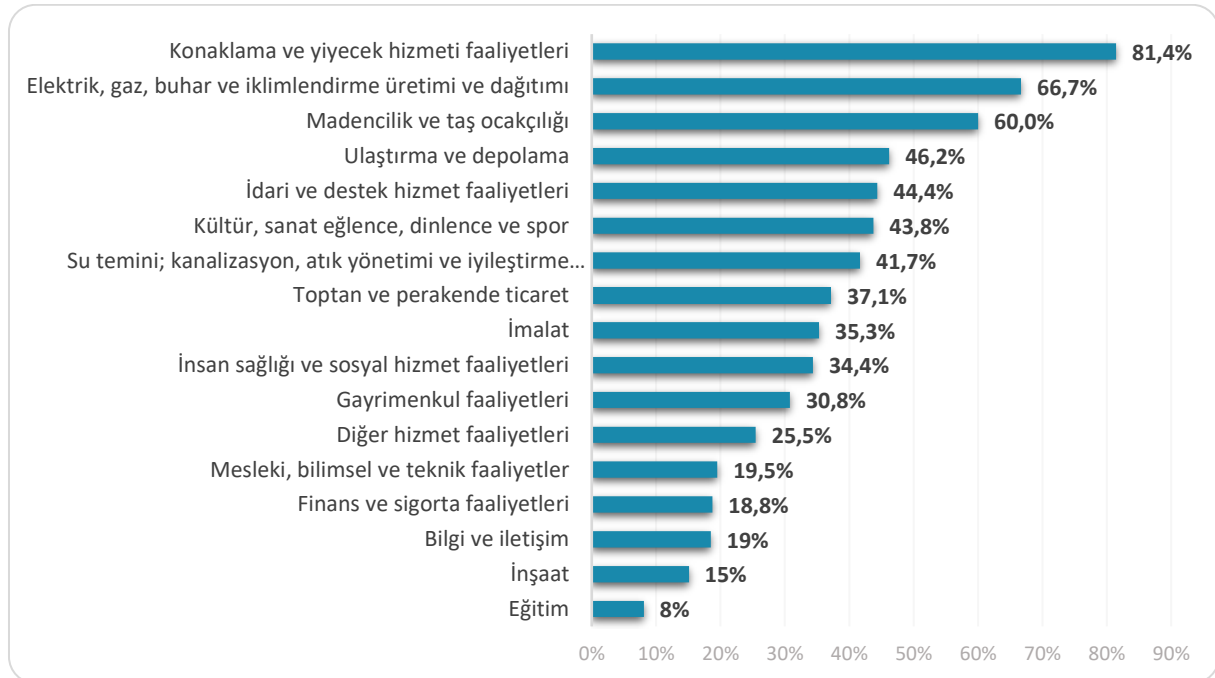
Türkiye genelinde, eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işyerlerinin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)

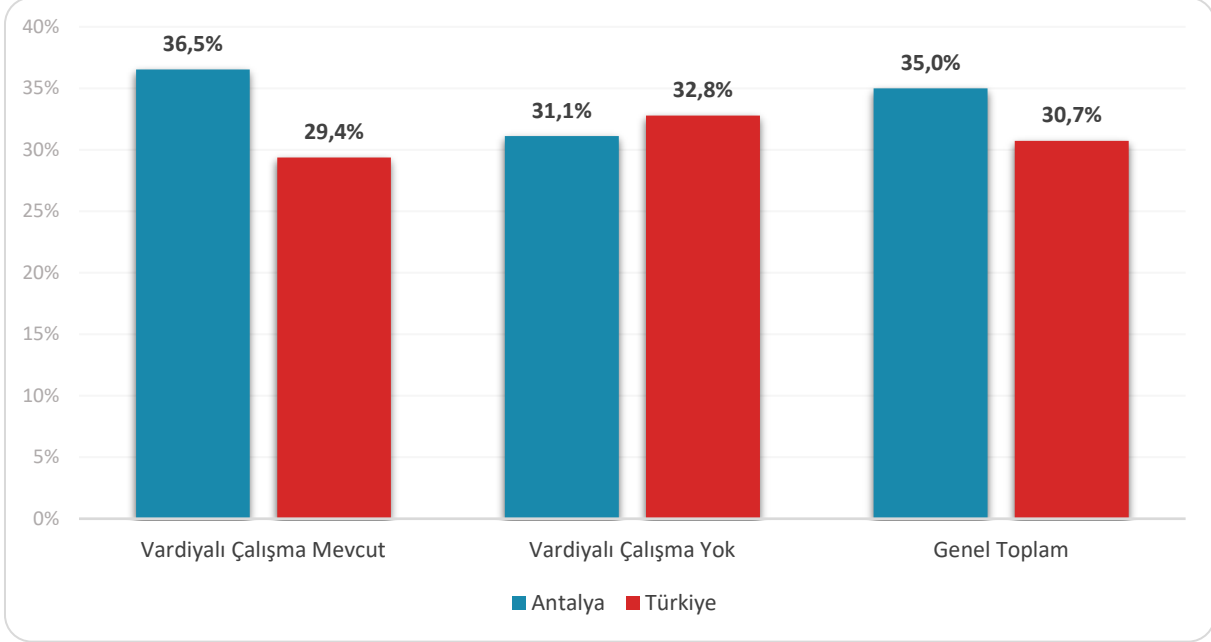
Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdama sahip işyerlerinde çalışanların yüzde 30,7'sini kadınlar oluştururken, Antalya ilinde bu oran yüzde 35 düzeyindedir. Antalya iline ait verilere göre, part-time çalışmanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 31,6 olarak belirlenmiştir.

Part-time çalışmanı olan işyerlerinde ise kadın çalışan oranı yüzde 41,8 seviyesindedir. Bu durum, part-time çalışma uygulayan işyerlerinin daha çok hizmet sektöründe yer alması ve kadın istihdamının bu sektörlerde daha yüksek olmasıyla açıklanabilmektedir. Türkiye geneli incelendiğinde, part-time çalışmanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 26,2 iken, part-time çalışmanı olan işyerlerinde bu oran yüzde 38,6'dır. Bu veriler, part-time çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının arttığını göstermektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı

Antalya ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri içerisinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin payı yüzde 42,4 seviyesindedir. Bu oran Türkiye genelinde ise yüzde 34,6'dır. Antalya ilinde, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünün yüzde 81'inde, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörünün yüzde 67'sinde ve yüzde 60 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe en çok vardiyalı yapılan sektörler iken eğitim sektörü ise yüzde 8 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektördür.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)

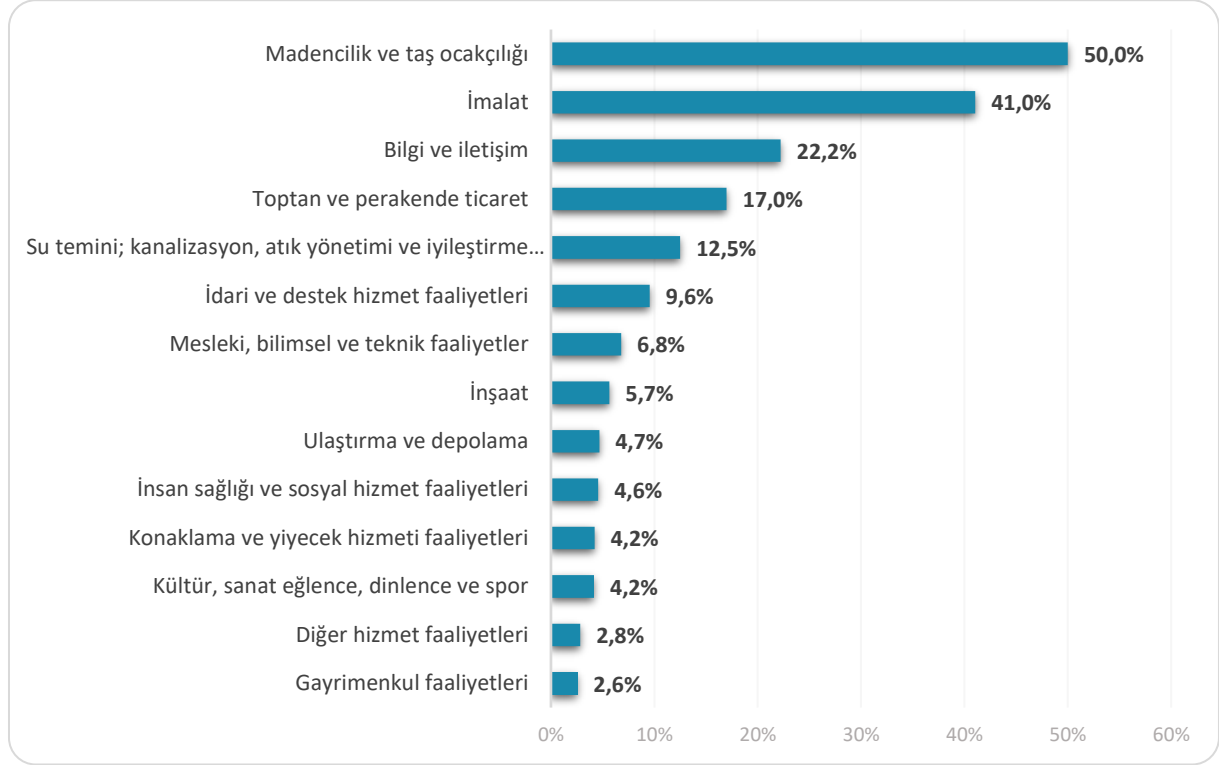

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında, erkeklerin yoğun bir şekilde istihdam edildiği gözlemlenmektedir. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından özel düzenlemelere tabidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 32,8 iken, vardiyalı çalışma olan işyerlerinde bu oran yüzde 29,4'e düşmektedir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının daha düşük seviyelerde yer alması beklenen bir durumdur. Ancak bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8'de ilimiz için söz konusu eğilime benzer bir durum gözlenmektedir. Antalya ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışan kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 36,5 iken, erkek çalışanların oranı yüzde 63,5 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların oranı yüzde 31,1; erkeklerin oranı yüzde 68,9 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 30,7 seviyesindedir.

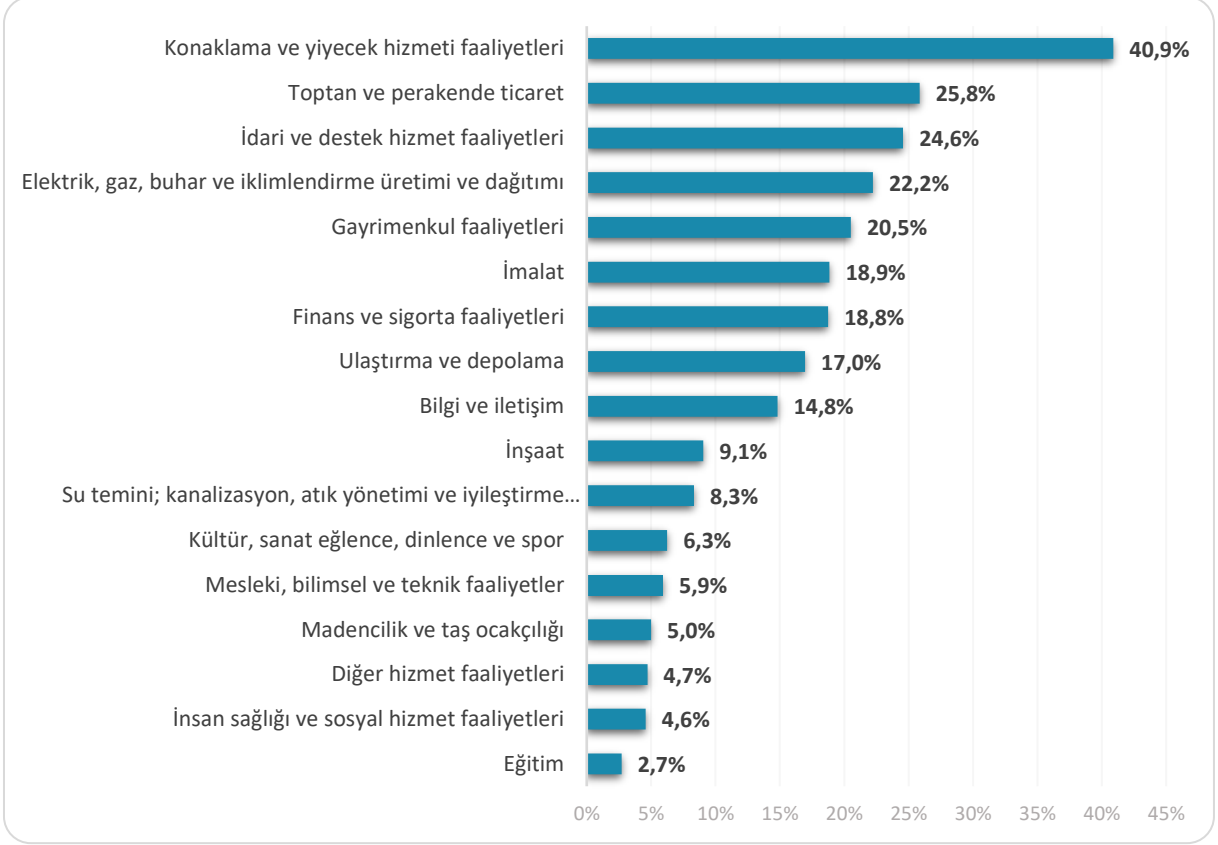
Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerinde kadın çalışan oranında 3,4 puanlık bir fark bulunmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksektir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

Antalya ilindeki işyerlerinin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 12,9 düzeyindedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 50 seviyesindedir. İhracat yapan işyeri oranı bakımından ikinci sırada ise İmalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 28,4'ü ihracat yapmaktadır ve bu alanda öne çıkan sektör yüzde 57,9 ile imalat sektörüdür.

İhracat yapan işyerlerinin oranının yüksek olması, ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin genellikle daha yüksek olması beklenmektedir. Bu işyerleri, uluslararası pazarlarda rekabet edebilme yeteneğine sahip olmaları nedeniyle genellikle büyük ölçekli ve teknolojik olarak gelişmiş olmaktadır. Bu durum, ihracat yapan işyerlerinin ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu katkıda bulunma potansiyeline işaret etmektedir.

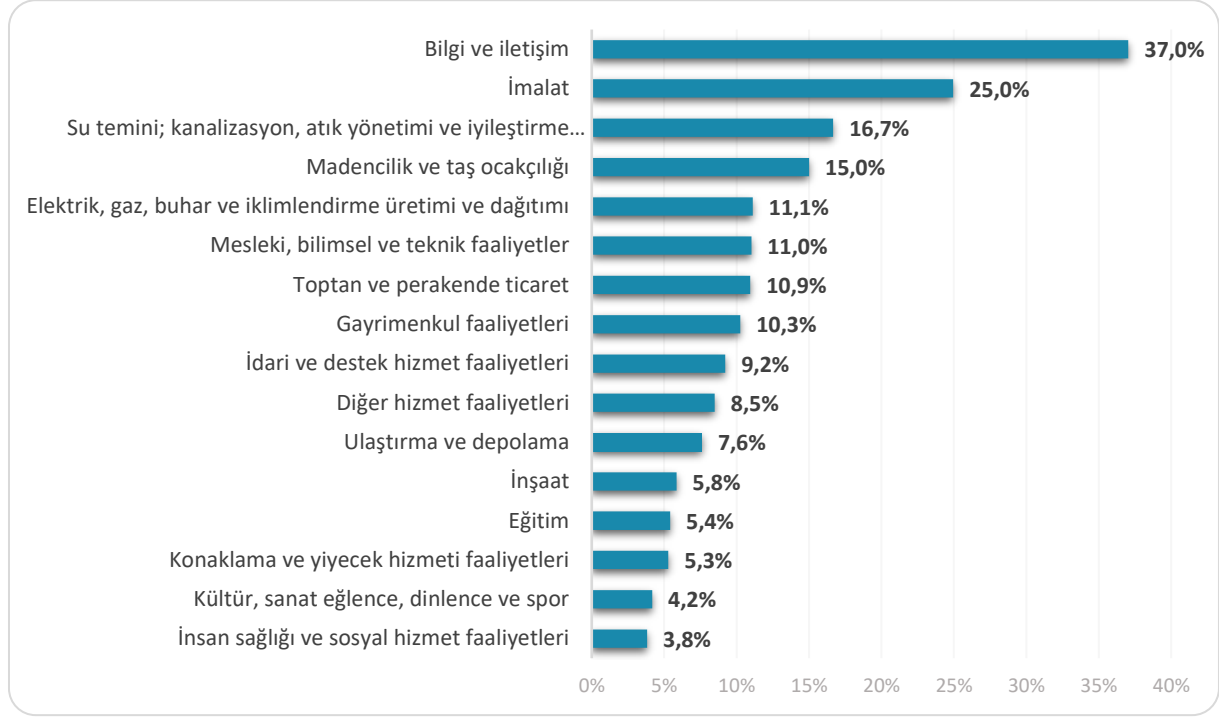
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında e-ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Antalya ilinde e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranı yüzde 22 seviyesindedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü, yüzde 40,9 ile en yüksek e-ticaret uygulamasına sahip olan sektör olarak öne çıkmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerine ise bu oran yüzde 17,1 seviyesindedir.

E-ticaretin önemi son yıllarda belirgin bir şekilde artış göstermiştir ve dijital dönüşümle birlikte işyerleri gelecekte hizmet ve mal satışlarında daha fazla e-ticaret kullanmayı planlamaktadır. E-ticaret, işyerlerine rekabet avantajı sağlamaktadır. Küçük ve orta ölçekli işyerleri, dijital platformlar aracılığıyla küresel pazarda varlık gösterme imkânına sahip olmaktadır.

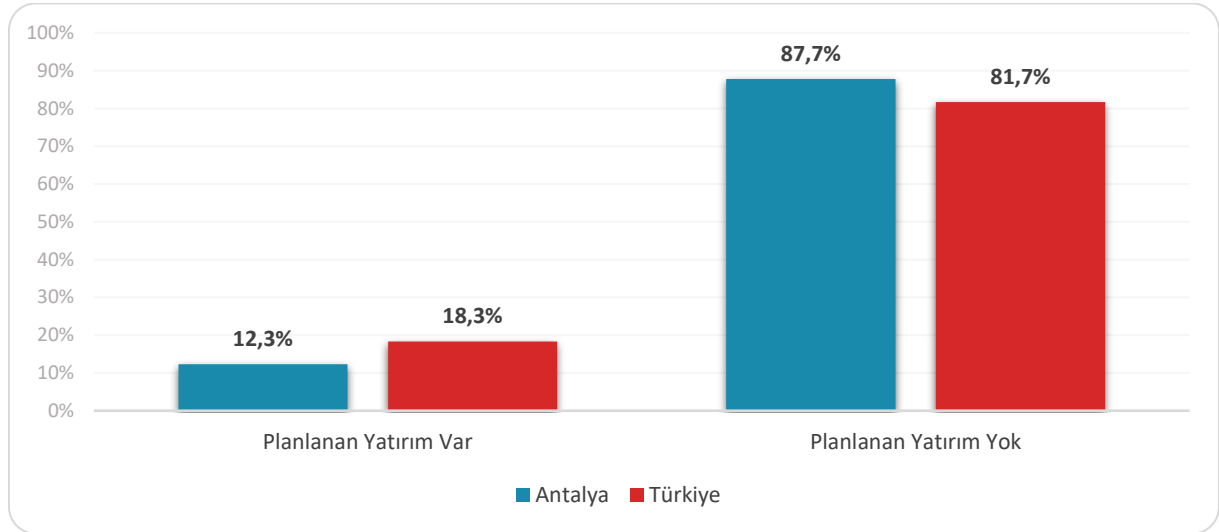
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

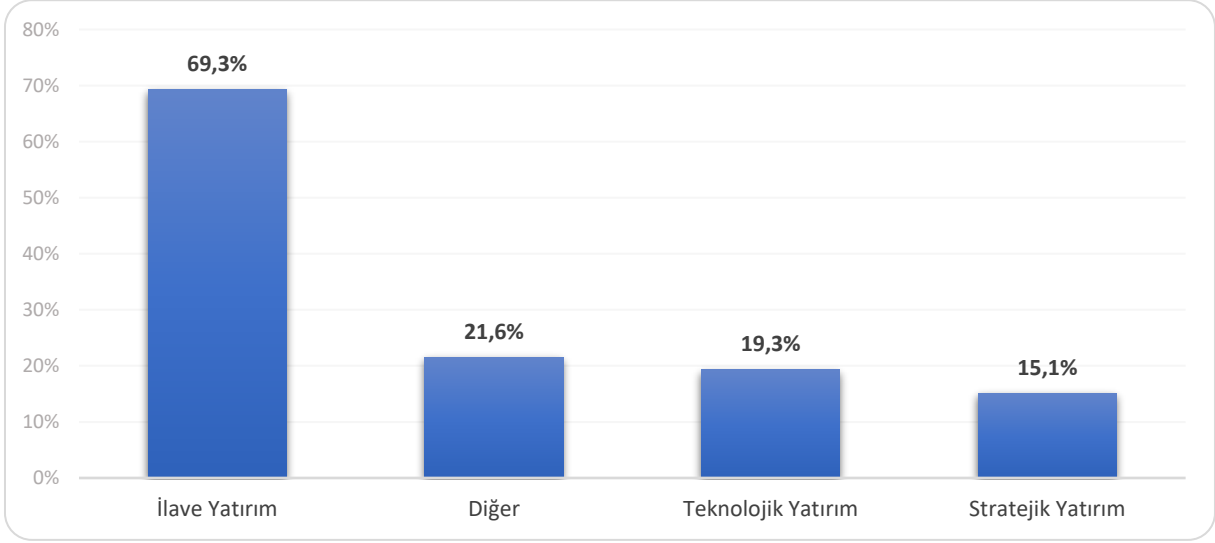
Antalya ilinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 37 seviyesindedir. İmalat sektörlerinde ise Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 25 seviyesindedir. Bu sektörleri yüzde 16,7 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,2'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 50,4 ile bilgi ve iletişim, yüzde 31,3 ile imalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

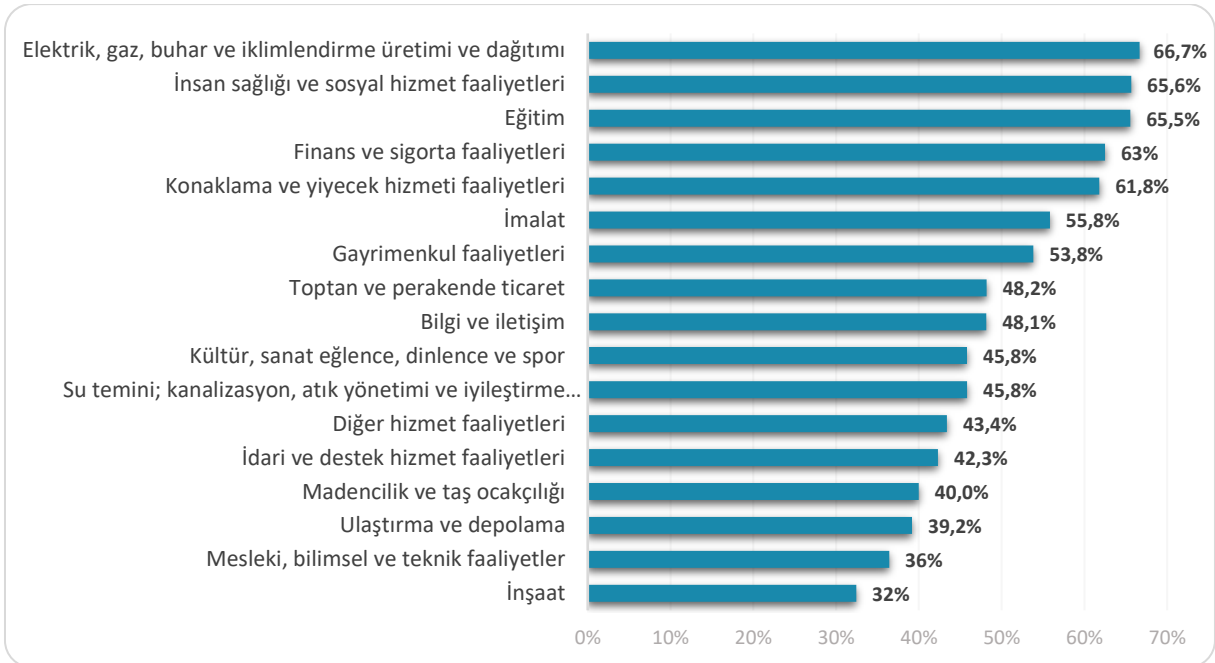

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Antalya ilinde yüzde 12,3 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde, Antalya ilinde 20 ve üzeri istihdamlı yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 69,3; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 19,3 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 15,1 seviyesindedir. Yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin büyük bir oranda ilave yatırım eğiliminde olması önümüzdeki dönemde işgücüne ve bölgesel işsizlik rakamlarında olumlu bir etki yaratması beklenmektedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 70'i ilave yatırım, yüzde 24,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 17,8'i stratejik yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 50,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Deprem sonrası dönemde özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin

şekilde kullanılması, bölge genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 50 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasına yakın bulunmaktadır.

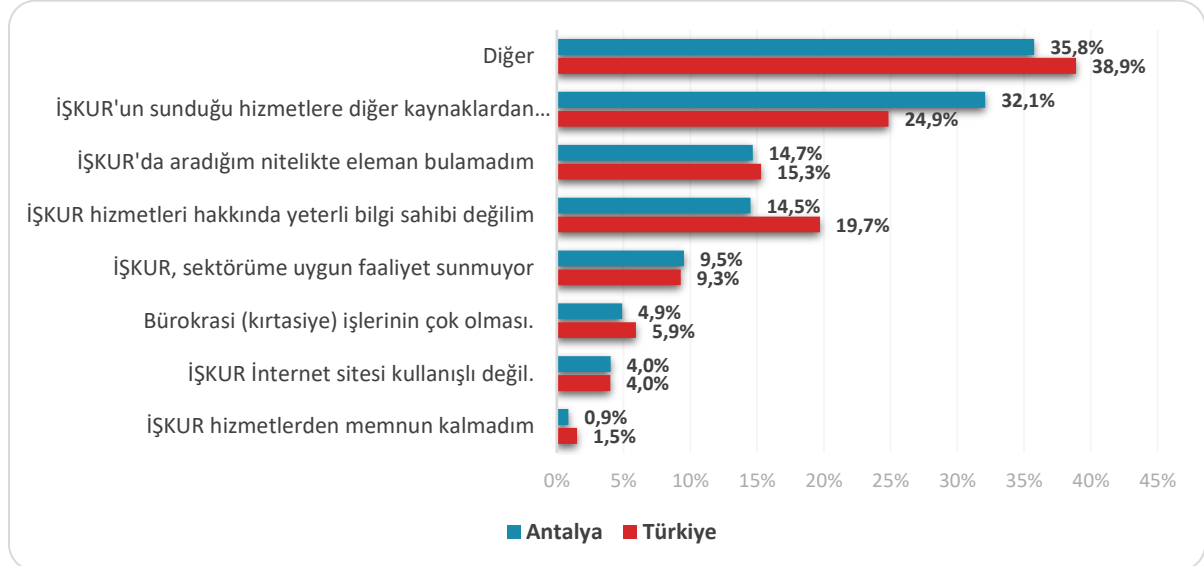
Antalya ilinde, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörünün yüzde 66,7'sinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörün yüzde 65,6'sında ve Eğitim sektörlerinin yüzde 65,5'inde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Araştırma kapsamında ilin en çok işyeri sayısına sahip sektörü olan Toptan ve perakende ticaret sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranı il geneli olan yüzde 50 seviyesinin altında ve yüzde 48 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşyeri Oranı
Eleman Temini	74,0%
Danışmanlık ve Yönlendirme	37,0%
Teşvikler	34,2%
İşbaşı Eğitim Programları	9,3%
Kısa Çalışma Ödeneği	5,0%
Nakdi Ücret Desteği	3,0%
Mesleki Eğitim Kursu	0,9%
Genel Toplam	100,0%

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işyerlerinden, eleman temini faydalananların oranı yüzde 74; danışmanlık ve yönlendirme kapsamında hizmetlerimizden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 37 ve teşvikler kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 34,2 seviyesindedir. Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranının yüksek olması, bölge genelinde İŞKUR'un etkinliğini artırdığını göstermektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenleri sorulduğuna ilk üç sırada, yüzde 35,8 ile "Diğer", yüzde 32,1 ile "İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum." "İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım." ve yüzde 14,7 ile seçenekleri gerekçe olarak gösterilmiştir. Antalya ilinde, İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum cevabını veren işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

Antalya ilinde araştırma kapsamında, 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde toplamda 471 bin 247 çalışan belirlenmiştir. Bu çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında, 306 bin 398 erkek çalışan ve 164 bin 877 kadın çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektör	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	70.161	131.497	201.658
Toptan ve perakende ticaret	28.759	39.816	68.575
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16.786	34.329	51.115
İmalat	13.192	32.862	46.055
Ulaştırma ve depolama	6.520	19.435	25.955
İnşaat	2.891	20.733	23.624
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10.220	5.191	15.411
Eğitim	6.987	3.739	10.725
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.582	5.557	8.139
Diğer hizmet faaliyetleri	2.699	3.252	5.951
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1.378	3.036	4.414
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	481	1.832	2.313
Bilgi ve iletişim	566	1.158	1.724
Gayrimenkul faaliyetleri	559	1.144	1.703
Madencilik ve taş ocaklığı	276	1.301	1.577
Finans ve sigorta faaliyetleri	601	728	1.329
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	219	787	1.007
Genel Toplam	164.877	306.398	471.274

Antalya ilinde çalışanların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmet faaliyetlerisektörleri çalışan sayısının en fazla olduğu sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Bu üç sektörde çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 68,2 düzeyindedir.

İlimizde kadın istihdamının en fazla olduğu sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe çalışanların payı yüzde 42,6 seviyesindedir. Antalya ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür ve bu sektördeki kadın çalışanların oranı yüzde 66,3 düzeyindedir.

Türkiye genelinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 3.973 işyerinden 1.456'sında engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamı konusunda karşılaşılan en önemli zorluklardan biri, önyargılardır. Herkesin engelli veya engelli adayı olma ihtimali taşıdığını unutmamak, engelli bireyleri işgücüne dahil etme sürecinde önemli bir adımdır. Bu bağlamda, Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları, Anayasa başta olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiştir. Anayasa tarafından öne çıkarılan eşitlik ilkesinin yanı sıra, pozitif ayrımcılığı öngören düzenlemeler, engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği Projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belgelenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde Başvuru Rehberi ve usul esaslar yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler, işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler, açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet ve yaş grubu tercihleri, engelli çalışan tercih edip etmeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, bu meslekler için aranan becerileri, işyerlerinin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

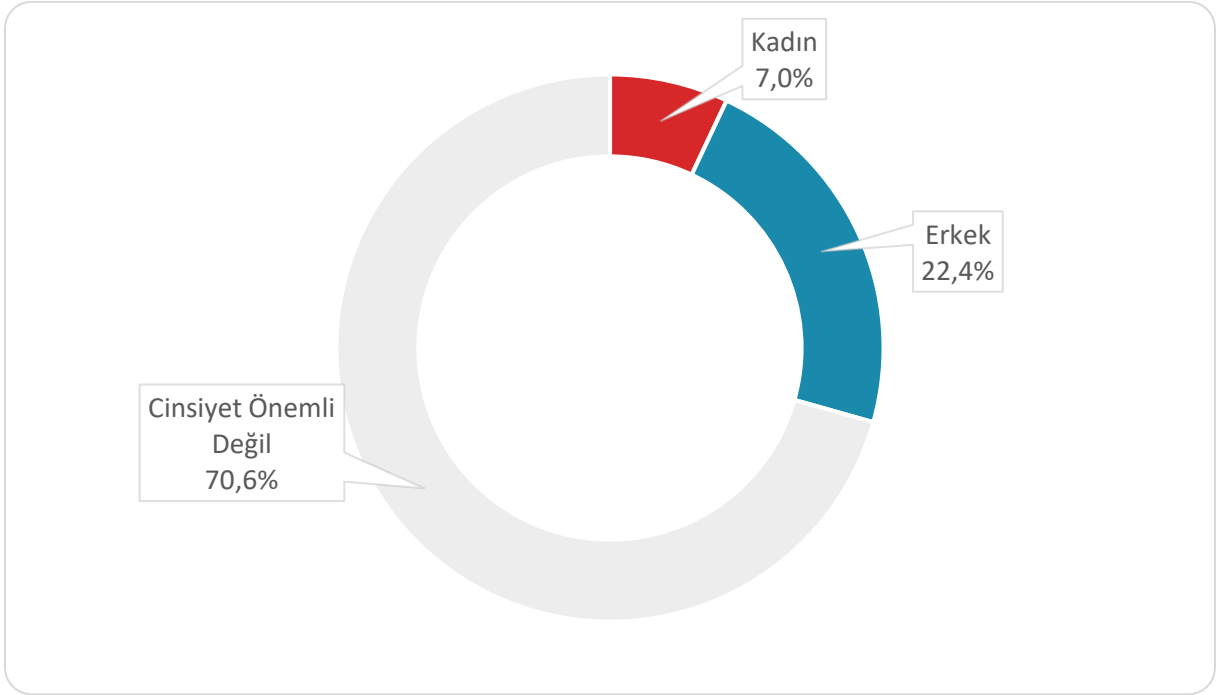
Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.267	1,1%	33,3%
İmalat	1.770	3,7%	35,5%
Toptan ve perakende ticaret	1.420	2,0%	26,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.205	2,3%	24,2%
Ulaştırma ve depolama	497	1,9%	24,6%
İnşaat	233	1,0%	11,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	174	1,1%	30,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	166	11,1%	31,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	154	1,9%	16,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	132	2,2%	21,7%
Eğitim	69	0,6%	16,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	64	1,4%	14,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50	2,1%	29,2%
Bilgi ve iletişim	27	1,6%	14,8%
Madencilik ve taş ocaklığı	9	0,6%	15,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5	0,5%	11,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	0,2%	7,7%
Genel Toplam	8.245	1,7%	25,8%

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, 1.026 işyerinde toplamda 8.245 açık iş pozisyonu tespit edilmiştir. Antalya ilinde en fazla açık iş sayısına sahip sektör, 2.267 kişilik açık işle konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Araştırma döneminde en fazla açık işi olan ikinci sektör ise bin 170 kişilik açık iş sayısı ile imalat sektörüdür. Toptan ve perakende ticaret sektörü, bin 420 kişilik açık iş sayısı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. Antalya ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Antalya ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 11,1 ile finans ve sigorta faaliyetleri olarak tespit edilmiştir.

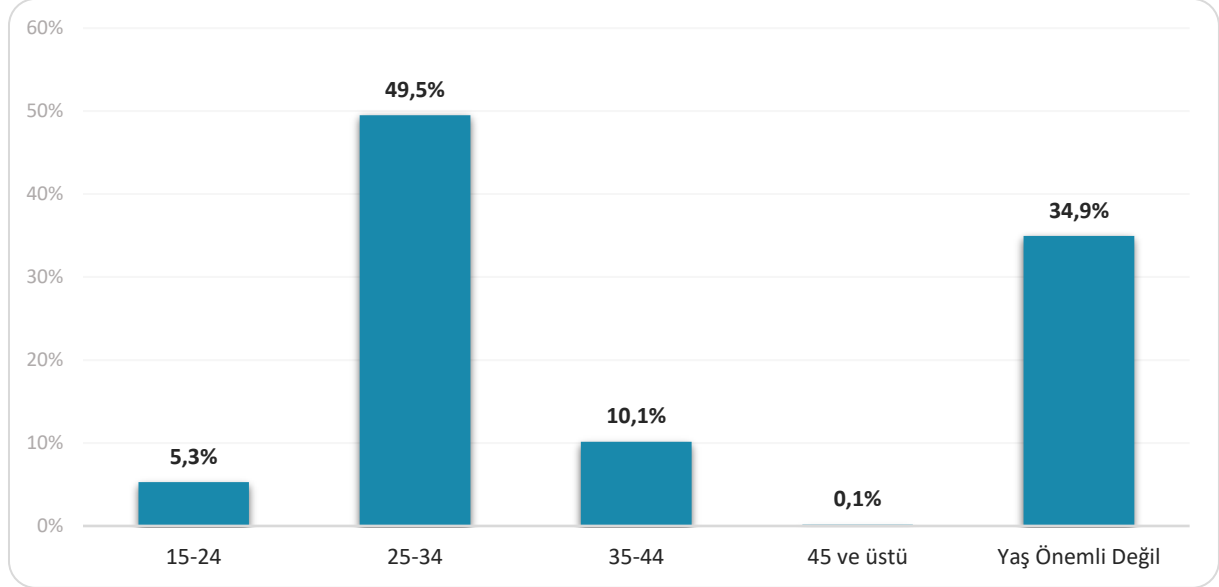
Antalya ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin içinde açık işi bulunan işyerlerinin oranı yüzde 25,8 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercih

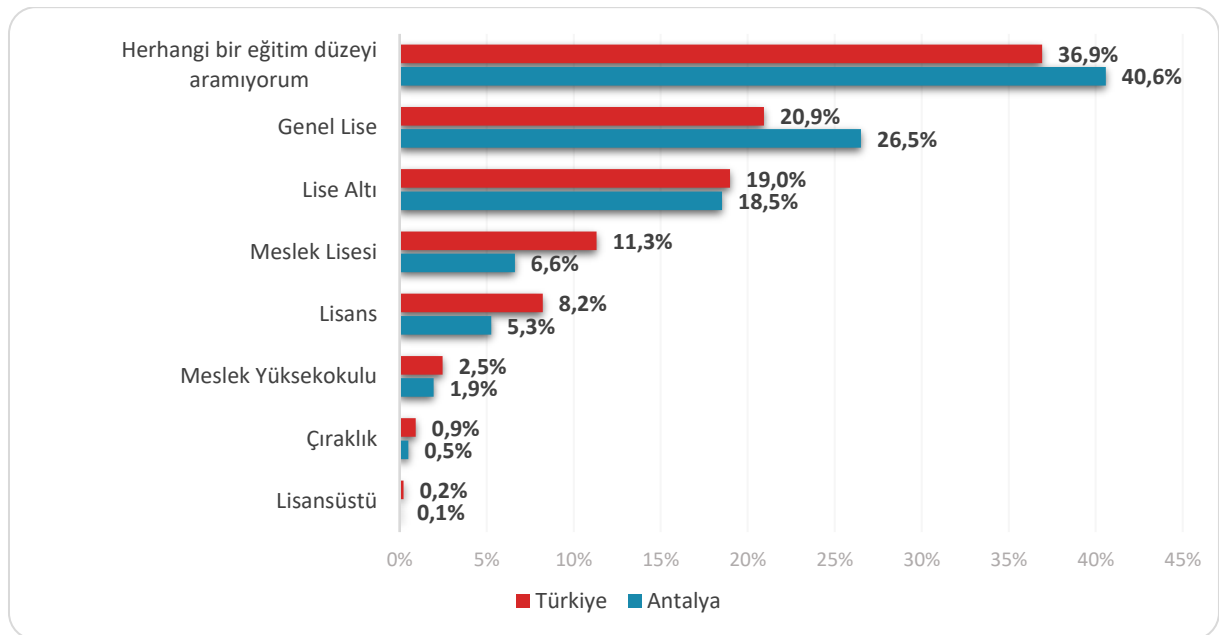
Şekil 16 üzerinde Antalya ilinde araştırma sonucunda elde edilen 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin açık işlerindeki cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 70,6 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 58,5 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 5,7 iken, Antalya ilinde yüzde 7 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 35,9'unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Antalya ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 22,4 seviyesindedir.

Türkiye genelinde, çalışan sayısı içinde kadınların oranının düşük olmasına rağmen, işverenlerin büyük bir çoğunluğu mevcut açık iş pozisyonlarında istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Bu durum, kadın istihdamının artırılması konusunda önemli bir potansiyeli ortaya koymaktadır.

Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları

Araştırma kapsamında işverenlere mevcut açık iş pozisyonlarında tercih ettikleri yaş grubu sorulmuştur. Bu bağlamda, Antalya ilindeki açık işlerde en çok talep edilen yaş grubu, yüzde 49,5 ile 25-34 yaş grubu olarak belirlenmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 34,9'unu oluşturmaktadır.

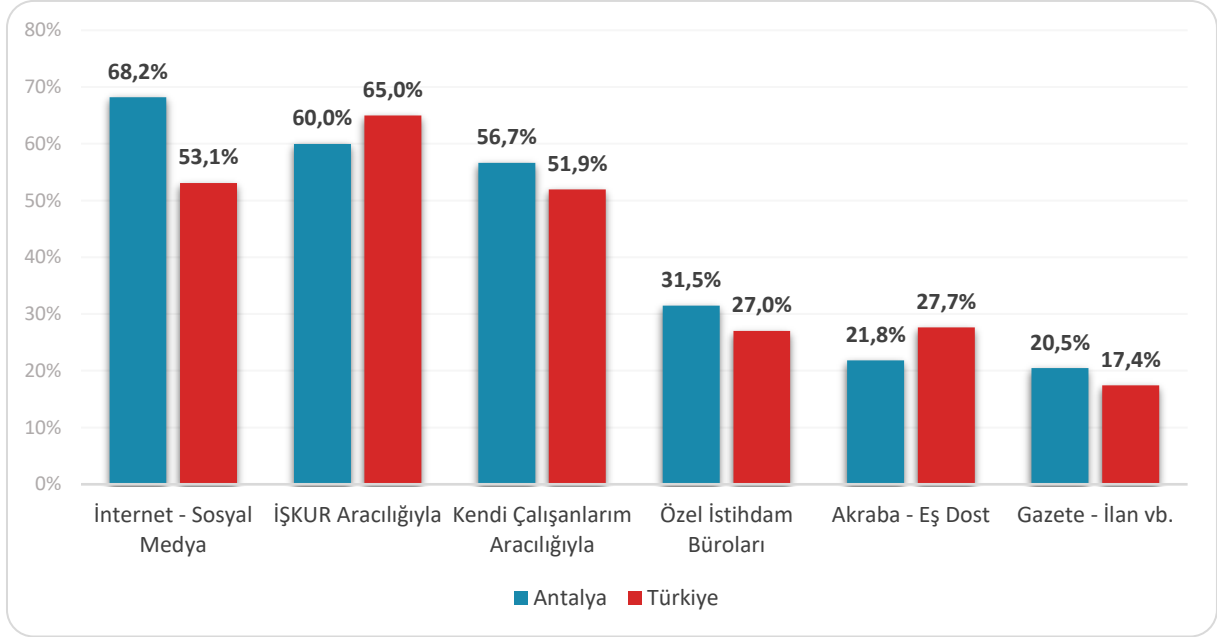
Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerindeki açık işlerde de benzer bir eğilim söz konusudur. Açık işi olan işverenlerin yarısı, mevcut açık iş pozisyonlarında 25-34 yaş grubundaki kişileri istihdam etmek istediklerini belirtmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 35'ini oluşturmaktadır.

Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Antalya ilindeki açık işler incelendiğinde, eğitimin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 40,6 düzeyindedir. Bu oran, Türkiye genelinde yüzde 36,9 olarak gerçekleşmiştir ve ilimizde bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Genel lise mezunu talep edilen açık işlerin payı yüzde 26,5 seviyesiyle ikinci sırada yer alırken Meslek Lisesi mezunu talep edilen açık işlerin payı, ise yüzde 6,6 seviyesiyle üçüncü sırada bulunmaktadır.

Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Arama Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek Kurumumuzun en önemli görevlerinden biridir.

Şekil 19 üzerinde Antalya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Antalya ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin içinde İnternet - Sosyal Medya aracılığıyla arananların oranı yüzde 68,2 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 53,1 olarak gerçekleşmiştir. Antalya ilinde ikinci sırada İŞKUR aracılığıyla aranan açık işler yer almakta ve bu oran yüzde 60 gerçekleşmiştir. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerin Türkiye genelindeki oranı yüzde 65 seviyesindedir. Üçüncü sırada ise yüzde 56,7 ile kendi çalışanlarım aracılığıyla aranan açık işler yer almaktadır.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Takım Çalışması	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3
İş Tecrübesi	4
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	6
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7
Yabancı Dil	8
Analitik Düşünebilme	9
Bilgisayar Kullanımı	10
Programlama Dili Bilgisi	11

Antalya ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Takım Çalışması ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla fiziki ve bedensel yeterlilik ve iletişim ve ifade yeteneği becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslek Grubu	Toplam Açık İş
Hizmet ve Satış Elemanları	2.406
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.306
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.259
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	943
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	683
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	327
Profesyonel Meslek Mensupları	268
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	41
Yöneticiler	10
Genel Toplam	8.245

Antalya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık hizmet ve satış elemanları grubunda olduğu tespit edilmiş olup toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 29,2 seviyesindedir. İkinci sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet ve Satış Elemanları	23,0%	19,0%	70,2%	63,5%	52,4%	35,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	20,5%	20,0%	67,2%	62,3%	54,4%	26,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	18,9%	12,2%	75,0%	44,7%	73,2%	45,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	13,1%	36,3%	82,1%	55,2%	38,3%	22,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	36,4%	18,6%	55,9%	72,9%	62,7%	12,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	19,1%	21,3%	29,9%	72,5%	68,5%	48,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	31,3%	21,5%	64,2%	43,4%	69,1%	30,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	31,7%	48,8%	14,6%	100,0%	73,2%	0,0%
Yöneticiler	30,0%	0,0%	70,0%	30,0%	50,0%	60,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin arama kanalları değerlendirilecek olursa; Antalya ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları grupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslek	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Analitik Düşünebilme	İletişim ve İfade Yeteneği	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	Sorun Çözme ve İnişiyatif Alabilme	Takım Çalışması	İş Tecrübesi	Programlama Dili Bilgisi	Bilgisayar Kullanımı	Yabancı Dil
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	5	2	8	3	9	6	4	1			7
Çamaşırhane Görevlisi		1	4	5			2	3			
Garson (Servis Elemanı)	6	5	8	1	9	7	2	4			3
Bulaşıkçı (Stevard)	4	1	7	5	8	6	3	2			9
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	5	8	4	3		6	2	1		7	
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	8		9	4	2	7	3	6		5	1
Perakende Satış Elemanı (Gıda)					1	3	2				
Satış Danışmanı / Uzmanı	10	9	7	1	2	5	3	6		4	8
Temizlik Görevlisi	5	1	7	3	7	6	2	4			
Müşteri Temsilcisi (Banka)	5		2	3	4					1	

Tablo 15 üzerinde Antalya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi ve özel güvenlik görevlisi (silahsız) mesleklerinde iş tecrübesi becerisi ilk sırada aranmaktadır. En çok açık işi olan kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi mesleğinde sırasıyla iş tecrübesi, fiziki ve bedensel yeterlilik ve iletişim ve ifade yeteneği en çok talep edilen ilk üç beceri olmuştur.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Çamaşırhane Görevlisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Kasiyer	Şoför-Yük Taşıma	Garson (Servis Elemanı)	Çamaşırhane Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Uçak Yükleme İşçisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Kamyon Şoförü	Bulaşıkçı (Stevard)	Bulaşıkçı (Stevard)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Bulaşıkçı (Stevard)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Dekoratif El Sanatları Üretim Elemanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Beden İşçisi (Temizlik)	Kurye	Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	Ambar/Depo Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Hemşire	Matbaa İşçisi	Müşteri Temsilcisi (Banka)	Temizlik Görevlisi
Ön Muhasebeci	Şoför (Yolcu Taşıma)	Servis Komisi	Müşteri Temsilcisi (Banka)

Antalya ilinde en fazla açık iş olan meslekler, Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi, çamaşırhane görevlisi ve garson (servis elemanı) meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde buldukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek özel güvenlik görevlisi (silahsız), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek çamaşırhane görevlisi mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

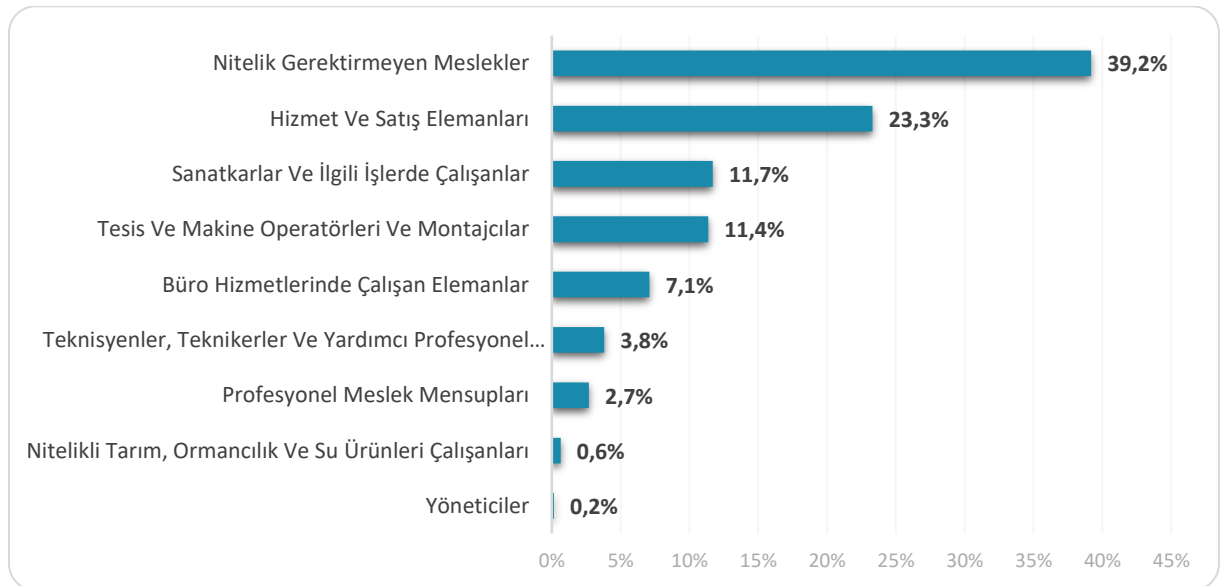
İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Antalya ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, İlin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinden 28 bin 9 işyerinin çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Antalya ilinde ise 20 ve daha fazla istihdamlı 1.056 işyerinde son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslek olduğu ifade edilmiştir. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 26,4'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Antalya ilinde ise bu oran yüzde 26,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektör	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3.878
İmalat	1.774
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.364
Toptan ve perakende ticaret	1.318
İnşaat	668
Ulaştırma ve depolama	568
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	526
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	161
Eğitim	140
Diğer hizmet faaliyetleri	113
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	60
Bilgi ve iletişim	35
Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor	15
Finans ve sigorta faaliyetleri	11
Gayrimenkul faaliyetleri	8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Madencilik ve taş ocaklığı	3
Genel Toplam	10.648

Antalya ilinde 10.648 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü 3.878 kişi ile ön plana çıkmaktadır. Antalya ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünün payı yüzde 36,4 seviyesindedir. Bunun dışında, imalat yüzde 16,7 ikinci sırada ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü ise yüzde 12,8 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

Antalya ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 4 bin 173 kişi ile nitelik gerektirmeyen Meslekler meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 39,2 seviyesindedir.

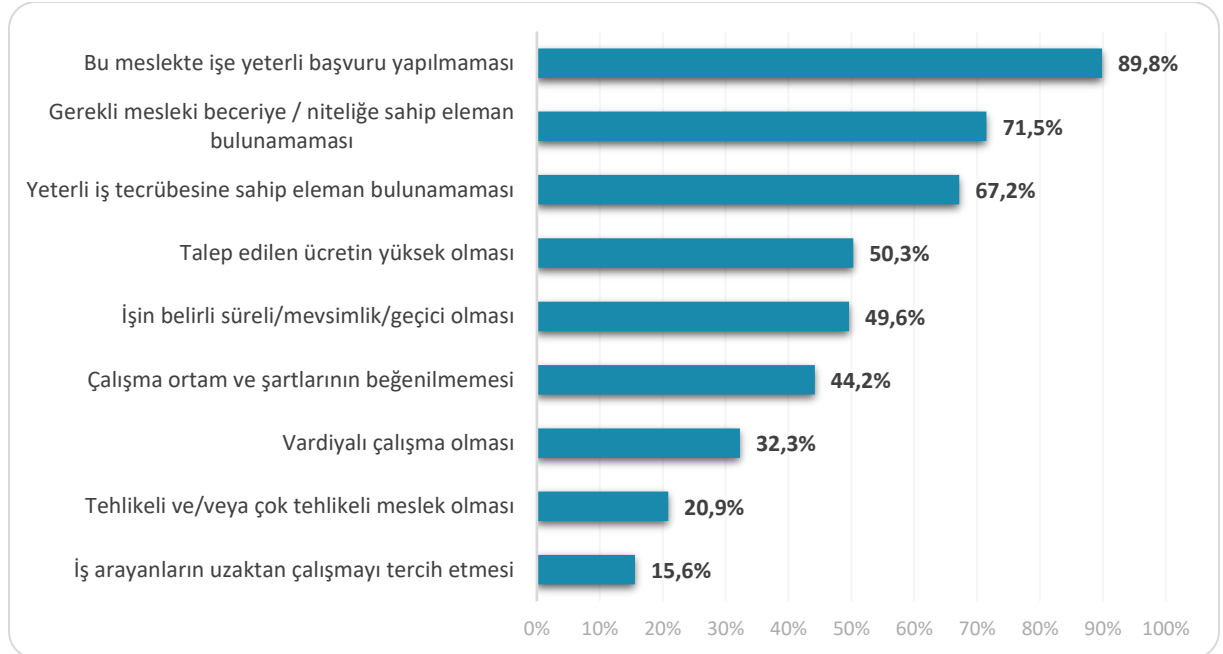
Türkiye genelinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 29,5 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslek	TGÇM Eleman Sayısı
Bulaşıkçı (Stevard)	1.487
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	1.201
Garson (Servis Elemanı)	576
Çamaşırhane Görevlisi	405
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	348
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	306
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	202
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	197
Aşçı	196
Satış Danışmanı / Uzmanı	179

Antalya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 1.487 kişi ile bulaşıkçı (stevard) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 1.201 kişi ile Kat Hizmetleri elemanı/kat görevlisi ve 576 kişi ile garson (servis elemanı) meslekleri gelmektedir.

Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Antalya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 89,8 ile bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır. İkinci sırada ise yüzde 71,5 ile gerekli mesleki

beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Türkiye geneli 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında ilk sırada yüzde 85,5 ile bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle imalat sanayinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca imalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlemektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin buldukları sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayımlanmaktadır.

Bu bölümde Antalya ilinde 2023 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Antalya ilinde net istihdamın artacağını düşünen işyerlerinin oranı 13,4 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 ve Antalya ilinde ise yüzde 1,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı

Sektör	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Toptan ve perakende ticaret	12.973	18,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2.099	4,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.667	0,8%
İmalat	818	1,8%
Ulaştırma ve depolama	654	2,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	361	4,4%
İnşaat	284	1,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	119	0,8%
Eğitim	83	0,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	38	0,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	26	2,6%
Bilgi ve iletişim	19	1,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	17	0,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	17	0,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	13	1,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	7	0,4%
Madencilik ve taş ocaklığı	4	0,3%
Genel Toplam	19.200	4,1%

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde bir yıl sonrası için (14 Temmuz 2024) istihdamın yüzde 3,3 oranında artacağı beklenmekte olup Antalya ilinde ise bu oran yüzde 4,1 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 12 bin 973 kişilik artış ile toptan ve perakende ticaret sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise 2 bin 99 kişi ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü gelmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 18,9 ile toptan ve perakende ticaret sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise yüzde 4,4 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	11.608
Hizmet ve Satış Elemanları	3.025
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.465
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	959
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	867
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	666
Profesyonel Meslek Mensupları	532
Yöneticiler	44
Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları	33
Genel Toplam	19.200

Antalya ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grupları teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları hizmet ve satış elemanları meslek grubudur. 14 Temmuz 2024 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubudur.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Ağ Teknolojileri Elemanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Bilişim Uzmanı	Diğer Posta Dağıtım Görevlileri
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Ambalajlama İşçisi (Elle)
Garson (Servis Elemanı)	Uçak Bakım Teknisyeni (Gövde-Motor)
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Aşçı (Özel Hizmet)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Sihhi Tesisatçı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Çöp Tasnif Ediciler
Beden İşçisi (Genel)	Kompleci (Hazır Giyim ve Ev Tekstili)
Müşteri Temsilcisi	Beton Parke ve Bordür Taşı Döşeme İşçisi
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	İş Makineleri Operatörü

Antalya ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, ağ teknolojileri elemanı, bilişim uzmanı, perakende satış elemanı (gıda) meslekleridir. Beden işçisi (inşaat), diğer posta dağıtım görevlileri, ambalajlama işçisi (elle) meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslekler olarak belirtilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2023 yılı Haziran – Temmuz aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla Antalya İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayımlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibarıyla TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2022 yılı TÜİK verilerine göre TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 9,2 düzeyindedir. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Antalya ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işyerlerindeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 65 iken kadınların payı ise yüzde 35 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. Antalya ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör eğitim sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işyerlerine kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

Antalya ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2023 yılında Antalya ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 150 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 418 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programlar yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırmaktadır. Bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Antalya ilinde 20 ve üzeri istihdamda sahip işyerleri içerisinde istihdamda öncü sektörler konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Haziran-Temmuz döneminde bin 26 işyerinde 8 bin 245 açık iş tespit edilmiştir. Antalya ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 8 bin 245 kişilik açık işin 2 bin 267 kişilik kısmı, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer sektörler ise imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Antalya ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerleri içinde açık iş bulanan işyeri oranı yüzde 25,8 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyerlerinin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine "Eğitim Düzeyi Önemli Değil" cevabı veren işyerlerinin oranı Antalya ilinde yüzde 40,6 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, İşverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının veya Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 21,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Antalya ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 13,4 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 iken Antalya ilinde yüzde 1,2 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı başta olmak üzere bölgemizde yaşanan savaşlar, Enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde

arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2023, 02 02). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Ekim 2023)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylik/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2023, 02 02). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ocak 2024)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/%C4%B0YA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-oQ.qOaG> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023, 02 02). *2022 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2022-49390> adresinden alındı
- Türkiye İş Kurumu. (2012-2023). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İşKUR.
- Türkiye İş Kurumu. (2023, Haziran-Temmuz). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İşKUR.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2023, 02 02). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2023*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_871016.pdf adresinden alındı

EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup gizliliği, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.
2. Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 17.901 TL (onyedibindokuzyüzbirlira) İdari Para Cezası verilir.
3. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No : .....

İşyerinin Yasal Unvanı : .....

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

Lütfen işletmenin güncel e-posta adresini yazınız. (Zorunlu)

Soru formunu cevaplayanın unvanı:

- a) İşyeri sahibi/ortakları
- b) Genel müdür/CEO/işletme sorumlusu
- c) İnsan kaynakları müdürü/sorumlusu
- d) Muhasebe müdürü/sorumlusu
- e) Diğer

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

İşyeri ile İlgili Bilgiler	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge* çalışması yapıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (<i>part-time</i>) çalışma yapıyor mu?		
e) İşyerinizde uzaktan çalışma yapıyor mu?		
f) İşyerinizde E-Ticaret (<i>internet üzerinden</i>) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor mu?		
g) Engelli personel istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

*AR-GE: Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2) Yatırımın türünü belirtiniz.

- İlave Yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
 Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın, bilgi sisteminin teknolojik olarak yenilenmesi
 Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve kârlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
 Diğer ( )

3) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

- Evet ( ) 4. soruya geçiniz. Hayır ( ) 5. soruya geçiniz.

4) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Eleman Temini ( )
 İşbaşı Eğitim Programları ( )
 Nakdi Ücret Desteği ( )
 Mesleki Eğitim Kursu ( )
 Kısa Çalışma Ödeneği ( )
 Danışmanlık ve Yönlendirme ( )
 Teşvikler ( )

5) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ( )
 İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
 İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
 İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ( )
 İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
 İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ( )
 Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
 Diğer ( )

6) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

7) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 7.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 8. soruya geçiniz.

7.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	Açık işinizdeki yaş kriterinizi belirtiniz.	Açık işiniz için cinsiyet tercihinizi belirtiniz	Açık işinizde engelli personel çalıştırmak ister misiniz?	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **		
						1.	2.	3.	1.	2.	3.
		1. Lise altı	1. 15-24	1. Kadın	1. Evet	a) Bilgisayar kullanımı			a) Akraba - Eş Dost		
		2. Çıraklık	2. 25-34	2. Erkek	2. Hayır	b) Analitik			b) Gazete - İlan, vb.		
		3. Genel lise	3. 35-44	3. Cinsiyet önemli değil	3. Fark etmez	c) Düşünebilme			c) İnternet - Sosyal Medya (işyerinin internet duyurusu)		
		4. Meslek L.	4. 45 ve üstü			d) İnkna kabiliyeti ve pazarlama gücü			d) İŞKUR		
		5. Meslek yüksekokulu				e) Sorun çözme ve inisiyatif alabilme			e) Kendi Çalışanların Aracılığıyla		
		6. Lisans				f) Takım çalışması			f) Özel İstihdam Büroları (iş bulma siteleri)		
		7. Lisansüstü				g) Yabancı dil					
		8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.				h) Yeterli mesleki / teknik bilgi					
						i) İş tecrübesi					
						j) Fiziki ve bedensel yeterlilik					
						k) Programlama dili bilgisi					

*Önem derecesi EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1, EN FAZLA 3 tanesini işaretleyiniz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (14 TEMMUZ 2024 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

8) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal artış	
9) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	9.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	10. soruya geçiniz.
9.1) 1 yıl sonra (14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal azalış	

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI**BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER**

10) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 10.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 11. soruya geçiniz.

10.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni*								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM IV – GELECEĞİN MESLEKLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslekler (*Geleceğin Meslekleri*) nelerdir? (sıklıkla talep ettiğiniz değil, sektörünüzde ileride öne çıkacak mesleği yazınız) (*İsteğe bağlı*)
(.....)

12) İşyerinizi dijital dönüşüm (bir işletmenin iş akışlarına dijital teknolojinin entegre edilmesi süreci) kapsamında nasıl değerlendirirsiniz?

İşyerimde internet, bilgisayar dâhil herhangi bir teknoloji kullanmıyorum. ( )

İşyerimde temel teknoloji araçlarından (internet, bilgisayar) faydalanıyorum. ( )

İşyerimde çoğu iş ve işlemler dijital (elektronik) ortamda gerçekleştirilmektedir. ( )

İşyerimde iş ve işlemlerimde bulut bilişim, büyük veri, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, nesnelerin interneti ve 3D (üç boyutlu) yazıcılar gibi araçlarından en az birini kullanıyorum. ( )

13) Son bir yıl içerisinde işyerinizde dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirdiğiniz ilerleme düzeyini belirtiniz.

İlerleme kaydedilmedi. ( ) (14. soruya geçiniz)

Kısmen ilerleme kaydedildi. ( ) (15. soruya geçiniz)

İlerleme kaydedildi. ( ) (15. soruya geçiniz)

14) İlerleme kaydedememe sebebiniz nedir?

(.....)

15) İlerleme kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleriniz nelerdir?

(.....)

16) Dijital dönüşümün işyeriniz için önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) (17. soruya geçiniz)

Hayır ( ) Anketimiz tamamlanmıştır. Teşekkür ederiz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

17) İşyerinizde dijital dönüşümün en çok hangi alana katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz?
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Ürün Kalitesi ( ) (İhtiyaçları ve beklentileri karşılayabilme.)
- Üretim Verimliliği ( ) (Üretim sürecinde kullanılan kaynaklardan etkin yararlanabilme.)
- Üretim Esnekliği ( ) (Değişen üretim tekniklerine ve yeni ürünlere uyum sağlayabilme.)
- İnovasyon/Yenilik ve Ürün Geliştirme ( ) (Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)
- Nitelikli İstihdama Erişim ( )
- Müşteri Hizmetleri/Satış Sonrası Hizmetler ( )
- Rekabet Gücünün Korunması/Artırılması ( )
- Satış ve Pazarlama ( )
- Muhasebe ve İnsan Kaynakları ( )
- İş Sağlığı ve Güvenliği ( )
- Lojistik/Taşımacılık ( )
- Denetim/İzleme ( )

18) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında önemli gördüğünüz beceriler nelerdir? Önem derecesine göre en az 1 tanesini 1. en önemli olacak şekilde sıralayınız.

- İnovasyon/Yenilik ( ) (Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)
- Analitik Düşünme/Akıl Yürütme ( )
- Teknolojiyi Kullanma Becerisi ( )
- Koordinasyon ve Zaman Yönetimi ( )
- Dijital Okuryazarlık ( )
- Programlama ve Planlama ( )
- İçerik, Ürün ve Hizmet Geliştirme ( )
- Veri Analizi ( )

19) İşyerinizde varsa dijital dönüşüm alanında çalışanların mesleklerini belirtiniz. (İsteğe bağlı)
TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.

Diğer (.....)

20) İşyerinizde dijital dönüşüm alanında eleman ihtiyacınız varsa mesleklerini belirtiniz. (İsteğe bağlı)
TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.

Diğer (.....)

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

21) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında aşağıda yer alan hangi alanların geliştirilmesine daha çok ihtiyaç duyulmaktadır? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Yapay Zekâ ( ) (Bilgisayar ile ilişkili bir sistemin insan davranışları sergileyebilmesi.)

Büyük Veri ( ) (Çeşitli kaynaklardan elde edilen verilerin işlenebilir duruma getirilebilmesi.)

Nesnelerin İnterneti ( ) (Nesnelerin birbiriyle ya da daha büyük sistemlerle bağlantılı olması.)

Bulut Bilişim ( ) (Diğer kullanıcılarla dijital verileri paylaşma imkânı sağlayan bilişim hizmeti.)

Siber Güvenlik ( ) (Dijital kaynakları kötüye kullanımdan koruyabilme.)

Sanal Gerçeklik ( )

Uygulama Geliştirme ( )

Dijital Okuryazarlık ( )

Sistem/Ağ ( )

Veri Analizi ( )

İş Analizi ( )

Diğer (.....)

Herhangi bir alanın geliştirilmesine ihtiyaç duyulmamaktadır. ( )

22) Dijital dönüşüm sonucunda mevcut istihdamınız nasıl etkilendi?

Arttı ( )

Değişmedi ( )

Azaldı ( )

23) Dijital dönüşüm ile birlikte sektörünüzde istihdamın azalacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz.

(.....) **TMS Eklenecek.**

2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.